

Met de billen bloot door afbouw Groningen

Column
Frans Debets

De problemen met de winning van Gronings gas leidt niet alleen tot schokgolven in Groningen. De kwetsbaarheid van onze energievoorziening wordt opeens goed zichtbaar.

Geen land in Europa is zo afhankelijk van gas als Nederland, 40 procent van ons energieverbruik komt van gas. Vrijwel elk huis wordt met gas verwarmd. Onze industrie en tuinbouw zijn groot geworden dankzij het gas, maar ze zijn ook verslaafd geraakt aan de perfecte gasinfrastructuur.

Naast de 40 procent energieverbruik in de vorm van gas, is 20 procent van ons gebruik in de vorm van elektriciteit. Maar dat wordt

weer voor 50 procent met behulp van gas opgewekt. Ook daarin is Nederland uniek.

Om de gasafhankelijkheid te verminderen bouwden wij nieuwe kolencentrales, maar die zouden vanwege de CO₂-uitstoot eigenlijk direct gesloten moeten worden. Veel landen hebben kerncentrales, maar wij willen dat liever niet. Onze enige, stokoude centrale in Borsele stelt niet veel voor.

Gelukkig hebben we nu 15 procent stroomproductie uit duurzame bronnen. Maar 50 procent daarvan komt uit biomassa en die productie ondervindt ook groeiende maatschappelijke weerstand.

We willen dus naar minder gas,

minder kolen, geen kernenergie en minder biomassa. Hoe gaan we dit oplossen? Minder energie is de beste optie. Dat is niet heel moeilijk, zo bespaarde het Verenigd Koninkrijk bijvoorbeeld 10 procent sinds 1995. Maar ondanks alle inspanningen is ons verbruik in die tijd 2,5 procent gegroeid.

Meer duurzame energie dan? Toen we in 2008 afspraken met de Europese Unie dat we in 2020 op 14 procent duurzame energie zouden komen, schaamden veel Nederlanders zich. Nederland gidsland zou in twaalf jaar toch zeker wel op 20 procent moeten kunnen komen?

De resultaten zijn echter ontmoedigend, in 2008 zaten we op 3,5 procent en in 2016 kwamen we bijna op 6 procent. Dus 2,5 procentpunten in acht jaar. In dit tempo halen we de 20 procent pas in 2055!

En hoewel we nog maar net begonnen zijn, leidt vrijwel elke nieuwe windmolen, zonnepark of vergistingsinstallatie tot verzet bij de bevolking. We gaan er wel mee door, maar de enorme afbouw van gas vangen we er niet snel mee op.

Toch lijkt er veel steun te zijn om van het gas af te gaan, men wil niks meer te maken hebben met het gasgebouw van Shell en NAM.

De energietransitie wordt nu echt interessant. De veranderingen vanwege het klimaat bleven tot nu toe grotendeels beperkt tot hoogdravende beloftes zonder plannen of budget. Dat lijkt met het nieuwe kabinet niet anders te worden. Maar dat zal met de gasingrepen niet voldoende zijn, daar zal de minister echt snel de daad bij het woord moeten voegen.

De tien miljard kubieke meter

gas die we minder kunnen oppompen is best veel. Het komt overeen met al het gasverbruik van de Nederlandse woningen. In energie-eenheden uitgedrukt: 320 PetaJoule. Vergelijk dat eens met al onze duurzame energie waar we nu al 25 jaar aan werken: 125 PJ.

Een snelle oplossing is meer gas importeren per pijpleiding uit Rusland. Maar dat komt politiek niet zo goed uit. Dan maar vloeibaar gas (lng) aanvoeren via de haven van Rotterdam. Wie is vervuit de grootste wereldspeler als het gaat om lng-productie, transport en verkoop? Dat zijn onze vrienden van Shell! Ons gasgebouw lijkt op het *Hotel California* van de Eagles: *You can check out any time you like, but you can never leave.*

► Frans Debets is deskundige op het gebied van duurzame energie